

Valtuustoaloite ikääntyvää väestöä koskevan suunnitelman kehittämiseksi

Aluehallitus 10.03.2026 § 56

Valmistelija vs. hallintopalvelupäällikkö Kirsi Kellokangas, p. 040 188 2180

Selostus asiasta

Yleistä

Aluevaltuuston 17.2.2026 kokouksessa jätettiin liitteenä oleva valtuustoaloite ikääntyvää väestöä koskevan suunnitelman kehittämiseksi (Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmä ja allekirjoittaneet).

Aluevaltuusto lähetti valtuustoaloitteen aluehallituksen valmisteltavaksi.

Toimivalta

Hallintosääntö 143 §

Esittelijä Vt. hyvinvointialuejohtaja Kallimo Kati

Päätösehdotus

Aluehallitus antaa valtuustoaloitteen edelleen ikääntyneiden ja vammaisten palvelut vastuualuejohtaja Tuija Koiviston, hyvinvointi ja kumppanuudet palvelujohtaja Nina Peräsen sekä ikääntyneiden asiakasohjaus ja keskitetyt palvelut palvelujohtaja Mirja Ahoniemen valmisteltavaksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 20.05.2026 § 39

Valmistelija strategiajohtaja Anu Pihl, p. 050 320 4896
palvelujohtaja Mirja Ahoniemi p. 050 550 3719
palvelujohtaja Nina Peränen p. 050 594 6783

Selostus asiasta

Yleistä

Aluevaltuustoaloitteessa esitetään ikääntyvää väestöä koskevan suunnitelman kehittämistä erityisesti muistiosaamisen, palveluketjujen, lyhytaikaishoidon, kuntouttavan päivätoiminnan sekä arkikuntoutuksen näkökulmista. Aloitteessa korostetaan perustellusti palvelujen kustannusvaikuttavuutta, oikea-aikaisuutta sekä kotona asumisen tukemista.

Hyvinvointialueella ikääntyneen väestön palvelujen ja tukitoimien suunnittelu perustuu strategiaan, palvelustrategiaan sekä suunnitelman laatimisen sisältöjen osalta erityisesti vanhuspalvelulain (980/2012) 5 §:ään, jonka mukaisesti hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön:

- hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn tukemiseksi

- itsenäisen suoriutumisen vahvistamiseksi
- palveluiden ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi

Suunnitelma laaditaan osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 § tarkoitettua hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Hyvinvointikertomusta päivitetään samaan aikaan ”ikäntyneiden hyvinvointisuunnitelman” kanssa. Lainsäädäntö velvoittaa lisäksi arvioimaan ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä palvelutarpeeseen vaikuttavia tekijöitä.

Eriyisen keskeistä on, että lain mukaisesti suunnittelussa painotetaan kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä ennakoidaan ikääntyneen väestön asumisen tarpeita. Tämä antaa tuen myös hyvinvointialueen strategisille linjauksille ja palvelujen kehittämiselle.

Valtuustoaloitteessa esiin nostetut kehittämissuositukset ovat monilta osin linjassa tämän lakisääteisen suunnittelukokonaisuuden sekä jo olemassa olevan toiminnankin kanssa:

- Muistiosaamisen vahvistaminen tukee varhaista tunnistamista, oikea-aikaista hoitoa ja kotona selviytymistä, mikä on keskeinen osa toimintakyvyn ylläpitämistä.
- Palveluketjujen sujuvuus ja kriisitilanteisiin varautuminen vastaavat lain edellyttämää palvelutarpeiden kokonaisarviointia ja palvelujen yhteensovittamista.
- Lyhytaikaishoidon ja asumispalvelujen kehittäminen liittyy palvelurakenteen tasapainottamiseen ja raskaampien palvelujen tarpeen ehkäisyyn.
- Kuntouttava päivätoiminta ja arkikuntoutus tukevat suoraan lain edellyttämää kuntoutumista edistävää työtettä ja kotona asumisen mahdollistamista.

Hyvinvointialueen suunnitelman päivytystyössä tullaan hyödyntämään

- väestö- ja palvelutarvetietoa
- tutkimustietoa ja vaikuttavuusnäyttöä
- henkilöstön asiantuntemusta
- asiakas- ja omaisnäkökulmaa

Aloitteessa esitetyt näkökulmat voidaan huomioida luontevana osana tätä kokonaisuutta. Erityisesti muistipalvelujen kehittäminen, kuntouttavien palvelujen vahvistaminen sekä palveluketjujen toimivuus ovat keskeisiä teemoja, joita tarkastellaan suunnitelman valmistelussa osana laajempaa palvelurakenteen kehittämistä.

Yhteys palvelustrategiaan

Aluevaltuusto on hyväksynyt 9.12.2025 hyvinvointialueelle palvelustrategian. Ikääntyneiden palvelujen osalta valtuustoaloite kiinnittyi lukuisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin, mutta erityisesti tavoitteeseen ”*Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.*”, sen alatavoitteena on päätetty, että *Tuemme toimintakykyä ja hyvää arkea tarjoamalla oikea-aikaista ammatillista apua ja tukea, kun arjen sujuvuus on uhattuna.*

Valtuustoaloitteen sisällöt ovat siis linjassaan myös palvelustrategian linjausten kanssa.

Talous

Valtuustoaloitteen huomioiminen suunnitelmaa laadittaessa ja suunnitelman sisältöjä kehitettäessä ei sinällään muodosta taloudellista riskiä eikä kasvata kustannuksia. Kuitenkin laadittaessa suunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä (ja sen myötä toimeenpanossa) on huomioitava talouden reunaehdot arviointimenettelystä ja velvollisuus alijäämien kattamiseen.

Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että valtuustoaloitteessa esitetyt toimenpiteet saavat tukea voimassa olevasta lainsäädännöstä sekä ovat linjassaan palvelustrategian tavoitteiden kanssa. Aloitteen mukaiset kehittämissuhteet otetaan huomioon suunnitelman jatkovalmistelussa tarkoituksenmukaisella tavalla osana kokonaisuutta, kun suunnitelmaa valmistellaan kesän 2026 aikana.

Suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi on tarkoitus tuoda päätöksentekoon syksyllä 2026. Suunnitelmaa valmistellaan yhteensovittavalla työotteella kuntien kanssa, henkilöstön osaamista hyödyntäen. Samaan aikaan päätöksentekoon tulee myös alueellinen hyvinvointikertomus.

Toimivalta

Hallintosääntö 18 §

Esittelijä Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu

Päätösehdotus Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta esittää aluehallitukselle edellä esitetyn vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä sen viemistä edelleen aluevaltuuston käsiteltäväksi.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Aluehallitus 26.05.2026 § 143

Esittelijä Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus Aluehallitus päättää

- 1) merkitä valtuustoaloitteeseen laaditun vastauksen tiedokseen,
- 2) lähettää sen edelleen tiedoksi aluevaltuustolle sekä
- 3) esittää aluevaltuustolle, että se toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto 09.06.2026 § 43
284/00.05.01/2026

Päätösehdotus

Aluevaltuusto päättää hyväksyä valtuustoaloitteeseen laaditun vastauksen sekä toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.